

Verenigingsblad van De Federatie van Amsterdamse Amateursuinders

De Federatie

IN DIT NUMMER:

JUBILIEUMFEEST: **FOTOVERSLAG**

FLORA: **BRANDNETELS**

INGEPAKT: **RUPSEN**

COLUMN: **INTUÏTIE**

GESCHIEDENIS: **KIKKERPOEL**

INTERVIEW: **JAN DRAAIJER**

IN ZICHT: **RUST EN VREUGD**

INTERVIEW: **YVONNE KROONENBERG**

FAUNA: **NACHTEGAAL**

HISTORISCH: **LOS BANDIGHEID**

SCHOONMAAK: **DUIKERS**

NOSTALGISCH: **PAARS**

JAARGANG 70 - ZOMERNUMMER

JUBILEUMFEESTEN

De Federatie is 70!
Een onvervalste jaren '70 disco-avond, én een middag met smartlappen en levensliederen. Het Amsterdamse Volkskoor had de stemming er goed in, er werd meegezongen en zelfs een polonaise ontbrak niet. Hartelijk dank aan de organisatoren en het hardwerkende barteam!

WELKOM

Van de redactie

De zomer is gekomen! De nachten zijn kort, maar de avonden lang. Op de lange zomeravond van zaterdag 31 mei was het grote jubileum/openingsfeest (met een gouden randje). Op zondag 1 juni was iedereen welkom bij de Amsterdamse middag. Op de valreep wist de redactie nog een paar foto's te plaatsen van deze feestelijke activiteiten.

Maar we hebben nog een aantal andere pareltjes opgedoken. Peter vertelt over de brandnetel: irritant maar toch nuttig. En alhoewel het zomer is, lijkt het op de Verbindingsweg wel Halloween: Céline vertelt waarom.

Yvonne vertelt in haar column over intuïtief tuinieren. De columns van Yvonne zijn gebundeld, en haar nieuwste boek 'Wormen en Aarde' is begin juni verschenen. Catriona vraagt Yvonne waar haar inspiratie vandaan komt.

De Federatie bestaat dit jaar 70 jaar, en Max blikt daarom terug op de ontstaansgeschiedenis van ons tuinpark. De Federatie had toen al een reputatie, en schandalen! Ook kregen we van een oude tuinder een mijmering over de Kikkerpoel.

Céline interviewde Jan Draaijer over zijn tuin, en dan met name over zijn indrukwekkende vijver. Jan geeft ook nog een paar tips voor een natuurlijke vijver. Nadat Catriona in het vorige nummer het boek 'Rust en Vreugd' besprak, heeft Ruud nog een aanvulling op de avonturen van Hendrik Groen.

De nachten zijn heel kort deze tijd van het jaar, en daarom wordt de nachtegaal in het zonnetje gezet door Carry.

Als je een tuin hebt, is er altijd wat te doen. Niet alleen in je tuin, maar soms ook in de directe omgeving. We zijn tenslotte allemaal samen verantwoordelijk voor ons tuinpark. Max legt daarom nog eens uit hoe je de duikers kunt schoonmaken. Tot slot duikt Peter in de serie 'Nostalgie Tuinieren' de geschiedenis in van het tuinieren, en dan met name de rol van vrouwen.

Het werk van een tuinder (M/V/X) is nooit gedaan, maar toch hopen wij dat onze lezers af en toe een pauze nemen, en even ontspannen met een zomers drankje en de mooie verhalen in dit blad.

Namens de redactie,
Timon Fokker

Van het bestuur

*Beste medetuinders,
We hebben een droge periode achter de rug, maar gelukkig heeft het ook alweer goed geregend. Ik bestel altijd zon voor overdag en regen in de nacht, maar dat komt helaas maar weinig uit.*

Ik zie het in mijn eigen tuin. Niet alles groeit en bloeit vanzelfsprekend. Helaas hebben een aantal pluimbortensia's het bij mij niet overleefd, alhoewel ik denk dat dit komt door de vele regen van vorig jaar. Laatst sprak ik Peter en hij vertelde me over coniferen mot en de iepenziekte. Ik had hier eerlijk gezegd nog nooit over gehoord. Zoveel wat er mis kan gaan met je plantjes! Er valt nog heel veel te leren over tuinieren!

Wat ik jullie ook wil mededelen is dat we nog een aantal vacatures open hebben staan. We zijn namelijk dringend op zoek naar een loodgieter! Verder hebben we versterking nodig bij de tuincommissie, zodat Jan en Virginie ook eens een zaterdag vrij zijn en komt Paul barpersoneel te kort. Toch jammer dat hierdoor de kantine vaak dicht blijft. En ook wij in het bestuur kunnen een extra handje goed gebruiken om hier en daar dingen uit te zoeken of te regelen.

Ook hebben we nog steeds schoonmakers voor de kantine nodig en zijn we op zoek naar een lid die de functie van vlaggenist op zich wil nemen. Als één van de functies u leuk of interessant lijkt, stuur het bestuur dan geheel vrijblijvend een mail dan leggen we de functie uit.

Na al dit serieuze, ook nog even wat feestelijks: de Federatie vierde 25 mei jl. haar 70ste verjaardag! Hieper de piep boera!! Dit vierden we op 31 mei met het openingsfeest in de kantine, en op 1 juni met het Amsterdams Volkskoor. Zie hoe gezellig dit was op de pagina hiernaast.

Nog een leuk weetje, dit was u misschien al opgevallen: de Buitenveldertbaan is tot 28 september in onderhoud. Dus een hele zomer zonder vliegtuigen!! Dat is toch een mooie reden om lekker vaak in uw tuin te gaan tuinieren dit seizoen! Geniet ervan!

Namens het bestuur,
Femke van Egmond

EEN PLANT OM MET HANDSCHOENTJES

Onlangs kwam ik Maggie tegen, die me enthousiast vertelde dat ze brandnetels ging plukken. “Voor een kopje brandnetelthee!” Met haar handen verstopt in gele rubberen handschoenen, maakt ze nou niet bepaald de indruk van een klassiek kruidenvrouwje. “De brandnetels haal ik van net buiten het tuinpark”. Met enige verwondering maar ook bewondering zat ik er over na te denken. Die vervelende pijnlijke brandnetel. Ik doe altijd m'n best om ze uit de tuin te halen. Wie niet? Als je er toch toevallig mee in aanraking komt heb je er een paar dagen ‘plezier’ van. Een soort doof tintelend gevoel, vooral als je er met je vingers mee in aanraking bent geweest, want in je vingers zitten natuurlijk je meeste gevoels-receptoren. Toch maar eens aandacht voor deze meestal onwelkome gast, een letterlijke verstekeling.

De naam

Voor wie Latijn leuk vind: De *Urtica* vind je in Nederland in twee varianten: de *Urtica dioica* (grote brandnetel) en de *Urtica urens* (kleine brandnetel). Aan beide planten zitten de zogenaamde brandharen die zo pijnlijk kunnen zijn. Boordevol met histamine en allerlei zuren hebben deze planten zich zo succesvol ontwikkeld dat de meeste dieren, inclusief de homo sapiens, deze planten mijden. Let wel; meeste dieren. Er zijn ook beestjes die er op leven. Volgens Wikipedia leven er rupsen van sommige dagvlindersoorten, waaronder atalanta, dagpauwoog, gehakelde aurelia en kleine vos op de brandnetel. De brandnetel is een zogenaamde waardplant voor de rupsen, die daar precies die voedingsstoffen vinden die ze nodig hebben.

Eet smakelijk

En voedzaam zijn de brandnetels! Ook voor mensen. Het volgende lijstje heb ik direct van het internet overgenomen. Wat bevatten ze?

Vezels, mineralen & sporenelementen (20% van de droge massa!), vitaminen en antioxidanten zoals polyfenolen, carotenoiden, rutine, lignanen, quercetine, tannines, luteïne, sterolen. Ook bevat de plant serotonine, acetylcholine, histamine en mierenzuur (dat zijn ook vooral de stoffen die de huidirritatie veroorzaken als je de plant aanraakt). En verder is het een belangrijke eiwitleverancier: gedroogde brandnetel bestaat voor 30% uit eiwit. En niet te vergeten...mooie onverzadigde vetzuren. De laatste vooral in de zaden en wortels. En dan natuurlijk de rijkdom aan chlorofyl, zo belangrijk voor onze ontgiftiging en vitaliteit. En misschien nog goed te noemen dat het (best schaars in onze voeding) silicium voor sterke bindweefsels bevat.

Ik moet eerlijk bekennen dat de meeste namen me niets zeggen. En ik vraag me ook af in hoeverre je zo'n lijstje moet geloven. Want ook op internet zijn er 'kruidenvrouwjes en kruidenmannetjes' die misschien iets te bevlogen of te zweverig zijn. Toch volgt er bij dezelfde bovenstaande website-informatie een waarschuwing:

“De plant is een opruimer en kan daardoor ook flinke hoeveelheden zware metalen opslaan in zijn blad. Maar ook metalen als koper en zink. Deze zijn weliswaar nodig voor de menselijke gezondheid maar enkel in zeer kleine hoeveelheden. Dus pluk op zo schoon mogelijke plekken en overdrijf je inname niet. De mens is divertarier en gedijt bij zoveel mogelijke verschillende voedingsmiddelen.”

Vervolgens wordt er ook vermeld wanneer je het niet moet gebruiken: bij zwangerschap/borstvoeding, kinderen jonger dan 12 jaar, bij het gebruik van bloedverdunders en tenslotte bij een slechte nierfunctie. Het lijkt erop dat het cliché: 'alles met mate en gevarieerd' ook hier weer de gouden regel is.

ES AAN TE PAKKEN

En is ook goed voor...

Maar hoe staat de brandnetel in verhouding tot de natuur? Behalve de al genoemde rupsen, leven ook sommige vogels tussen de brandnetels. Zowel de bosrietzanger als de nachtegaal worden meestal geboren tussen de netels. Verder groeit de brandnetel waar vooral stikstof is. Dus heel actueel; een stikstof- opruimer. Dat kan je trouwens handig inzetten voor planten die juist extra behoefte hebben aan stikstof, en dat zijn er veel. Je kunt een stikstofbooster maken door 1 kilo fijngeknijpte (of gestampste) brandnetels in een emmer

water te doen. Laat het mengsel staan, maar roer het elke dag een paar maal om. Na een paar dagen gaat het mengsel stinken. Nog een paar dagen laten staan en omroeren, voila, daar is je plantenmest.

Tenslotte nog dit: een heel veld met brandnetels is begrijpelijkerwijs heel vervelend. Maar groeien er brandnetels in je tuin, laat er dan na het weghalen een paar staan. Ze zorgen ook weer voor een gezond biologisch evenwicht in je tuin.

Peter Oosterhout

WAT MOT DAT DAAR IN DIE BOOM?

Het kan je bijna niet ontgaan zijn afgelopen maand: naast het ingangspad naar de tuinparken is een aantal bomen helemaal ingepakt in een soort webben. Het ziet eruit alsof iemand overijverig aan de slag is gegaan met goedkope Halloweendecoratie van de Action, maar dat slaat natuurlijk nergens op (en het is lente hè, Halloween duurt nog wel even..).

Nee, een snelle Google search wijst uit dat we hier te maken hebben met rupsen. Rupsen? Help! Brandende haartjes! Eikenprocessie! Evacueren! Of...wacht, dat is ook geen eik. Gelukkig maar. Maar het is inderdaad wel een rups, en niet één. Wat we zien zijn de enorme nesten van de spinselmot, die hun al vóór de winter uitgekomen eitjes massaal inpakken om ze te beschermen tegen natuurlijke vijanden. En daar komen vervolgens in mei veel, heel veel rupsjes uit. Rupsjes Nooitgenoeg, want ze vreten meteen de hele boom kaal. Tot het favoriete menu behoren onder andere de meidoorn, sleedoorn, appelboom en wilgendoorn (tóch een Halloweenachtig scenario, stel je voor dat je die boom bent!).

Desondanks wordt beweerd dat de rupsen en de nesten niet schadelijk zijn voor flora en fauna (ons mensen inclusie). De bladeren van bomen en struiken herstellen over het algemeen prima op het moment dat de rupsen -dan verpopt tot vlindertjes- eenmaal kunnen uitvliegen. Dit gebeurt in

de periode juni tot juli. Verwacht geen prachtige, kleurrijke vlinders, want dit is een kleine nachtmot met witte voorvleugels met zwarte stippen. Het favoriete patroontje van Cruella de Vil, zeg maar. Ze worden dan ook wel stippelmotten genoemd.

Het zal niet lang duren voordat de motten de volgende generatie eitjes afzetten. Het wordt aangeraden het proces gewoon met rust te laten om de natuur zo min mogelijk te verstoren. De rupsjes vreten weliswaar tijdelijk gewassen kaal, maar dienen zelf ook weer als voedsel voor jonge mezen en zangvogels in diezelfde periode. En die blijven we natuurlijk graag terugzien en horen rondom ons tuinpark!

Céline van Erp

FEDERATIE VAN AMSTERDAMSE AMATEURTUINDERS

BESTUUR

Voorzitter	Dennis Schor	113
1 ^e Penningmeester	Arnold Tuinenburg	86
1 ^e Secretaris	Jacques Peper	88
2 ^e Penningmeester	Roland van der Borgh	170
2 ^e Secretaris	Femke van Egmond	122
Algemeen Bestuurslid	Dim van Broekhuijsen	161

COMMISSIES

Bouwcommissie

K. van Broekhuijsen	89
R. Booms	184
P. van Broekhuijsen	58

Tuincommissie

M. Bos	182
V. Mes	117
H. Berkenbosch	172

Kascontrolecommissie

D.J. van der Veen	46
W. Bakker	133
C. Best-Aram	21
W. Terstal	70

Redactiecommissie

Yvonne Kroonenberg	150
Timon Fokker	28
Peter Oosterhout	63
Céline van Erp	50
Catriona Ravelli	148

Technische commissie

M. Waterman	74
<i>vacant</i>	-

Website-beheerder

Marlon Bos	7
------------	---

Activiteitencommissie

Nicole Selier	113
---------------	-----

Barcommissie

Paul Bode	126
-----------	-----

OVERIGE FUNCTIES

EHBO & reanimatie

D. Erisman	115
------------	-----

AED code: 2018

Tractorchauffeur

B. Wollrabe	186
-------------	-----

Takkenkrakers

Alex Spaargaren	210
<i>vacant</i>	-

Perscontainer

T. Driessen	153
-------------	-----

Loodgieter

P. Sneijders	163
--------------	-----

Gasdepot

P. Basoni	32
T. Maipauw	93

Opnemer elektrastand

Nadia Hassanain	16
-----------------	----

Elektricien

John van Dort	82
---------------	----

Grasmaaiers

M. Lucassen	112
S. Bonneveld	209
K. Mgabar	147
<i>vacant</i>	-

BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS ALGEMEEN ALARMNUMMER 112

GEBUIK IN NOOD DIT ADRES

Tuinpark "de Federatie"
Verbindingsweg 3
1114 BG Amsterdam-Duivendrecht

Politie (minder urgent)

0900 88 44

Ongediertebestrijding

(algemeen nummer Amsterdam)
14 020

ANWB Wegenwacht

088 269 288

E-Mail adressen

Info/algemeen

info@defederatie.net

Bestuur

bestuur@defederatie.net

Voorzitter

voorzitter@defederatie.net

Secretariaat

secretariaat@defederatie.net

Penningmeester

penningmeester@defederatie.net

Redactie

redactie@defederatie.net

Tuincommissie

tuincommissie@defederatie.net

Barcommissie

barcommissie@defederatie.net

Bouwcommissie

bouwcommissie@defederatie.net

www.defederatie.net

Wil je reageren op een artikel, of heb je een stukje met handige tuintips geschreven? Alle bijdragen, lang of kort (ook foto's) zijn zeer welkom! Stuur ze het liefst per e-mail aan redactie@defederatie.net. Soms passen we een bijdrage (een beetje) aan, om te zorgen dat het past. De deadline voor het zomernummer is 14 juli.

COLUMN YVONNE

Maai Mei Niet! Ik weet niet wie die leus heeft bedacht, maar in 2024 werd overal aangeraden het gras de hele maand met rust te laten. Insecten zouden daar baat bij hebben. Dit jaar is de naam van de campagne veranderd: Maai Minder! heet het nu. Want ook de andere zomermaanden is het beter de maaimachine op stal te laten staan. Bij ons op de laan zijn al tuinders die de aanwijzing opvolgen, maar er zijn er ook nog steeds die het gazon scheren alsof het om ongewenste baardgroei gaat. Wij gaan een pad in het gras maaien waar we op kunnen lopen en de rest laten we groeien. Ik zag al een fraaie bloemenwei voor me maar zo gemakkelijk gaat dat niet. Er staan wel boterbloemen en hier en daar een paardenbloem, maar het is geen kleurrijke wilde weelde geworden. Daar is meer kennis voor nodig. Een ervaren wilde tuinder zei dat je rekening moet houden met onze bodem. Hier bij ons op de Federatie hebben we veengrond. Dat schijnt gemakkelijker te zijn dan kleigrond, maar veengrond is nat. Varens vinden dat

leuk en hortensia's, maar een varen bloeit niet en bijen en vlinders lusten geen hortensia. Bovendien is die plant maar een beetje wild.

Ik heb op internet gezocht maar na een paar bladzijden Latijn verloor ik de animo.

Op een keukenkastje vond ik een envelop met zaden. Ernaast stond nog een busje zaaigoed. Ik heb geen idee of het wat wordt, maar ik ga het uitstrooien. Bestaat er al iets als Intuïtief Tuinieren?

Eigenlijk valt alles wat ik in de tuin heb staan onder die term. Ik zag dat Salomonszegel het goed doet op veengrond. Die heb ik ooit op een stekjesmarkt gekocht en hij bloeit als een tierelier. Rhododendron heb ik ook. Die stond er al toen wij de tuin kregen.

De aardperen in de groentetuin zijn uit zichzelf begonnen toen ik een terracottapot had gebroken waar een aardpeer in zat. Ik had de aarde in de moestuin gegooid. Dat werd een bloemenzee en afgelopen winter een rijke oogst van aardperen. De laatste tijd duw ik de aardpeeroverdaad een beetje terug. Ik kreeg een paar bietenplantjes en een schaaltje bonen die tot sperziebonen zouden kunnen uitgroeien, als het lukt ze te laten ontkiemen. Daar moeten de enthousiaste stengels van de aardperen voor wijken. Ik wil ook proberen of er nog iets anders wil groeien in de moestuin. Tot nu toe heb ik maar matig succes.

Want dat is het nadeel van Intuïtief Tuinieren: er mislukt van alles en daar moet je met gelijkmoedigheid op reageren. Zeur niet over Zaaigoed in de Zomer. Dat lijkt me wel een mooie campagne.

Yvonne Kroonenberg

DE KIKKERPOEL

De redactie trof onderstaand stukje aan in de brievenbus. Het is altijd leuk om oude herinneringen te lezen, en beleemaal in dit jubileumjaar!

De poel was een natuurlijke wadi (net als aan de overkant van ons pad), die 's winters vol water stond en 's zomers bijna droog viel.

Onze takken brachten we toen nog naar de achterweg van Dijkzicht en ons Lustoord, als geluiddempende takkenwal voor de drukke weg. Aan beide zijden van de poel was een kruiwagenpad en we brachten er enkel onkruid en blad in de herfst, daarna werd het veel te nat. We hadden nog geen tractor (boer

Nol maaide voor ons). Toen mochten we de takken niet meer naar de takkenwal brengen, waarom weet ik eigenlijk niet.

We werden rijker en kregen een eigen tractor en een takkenkraker en toen moest de poel dicht. Boer Nol werd bedankt: we kregen eigen maaiers die liever rondjes met de tractor reden dan te schoffelen. De oude plek van de poel zal 's winters altijd nat blijven.

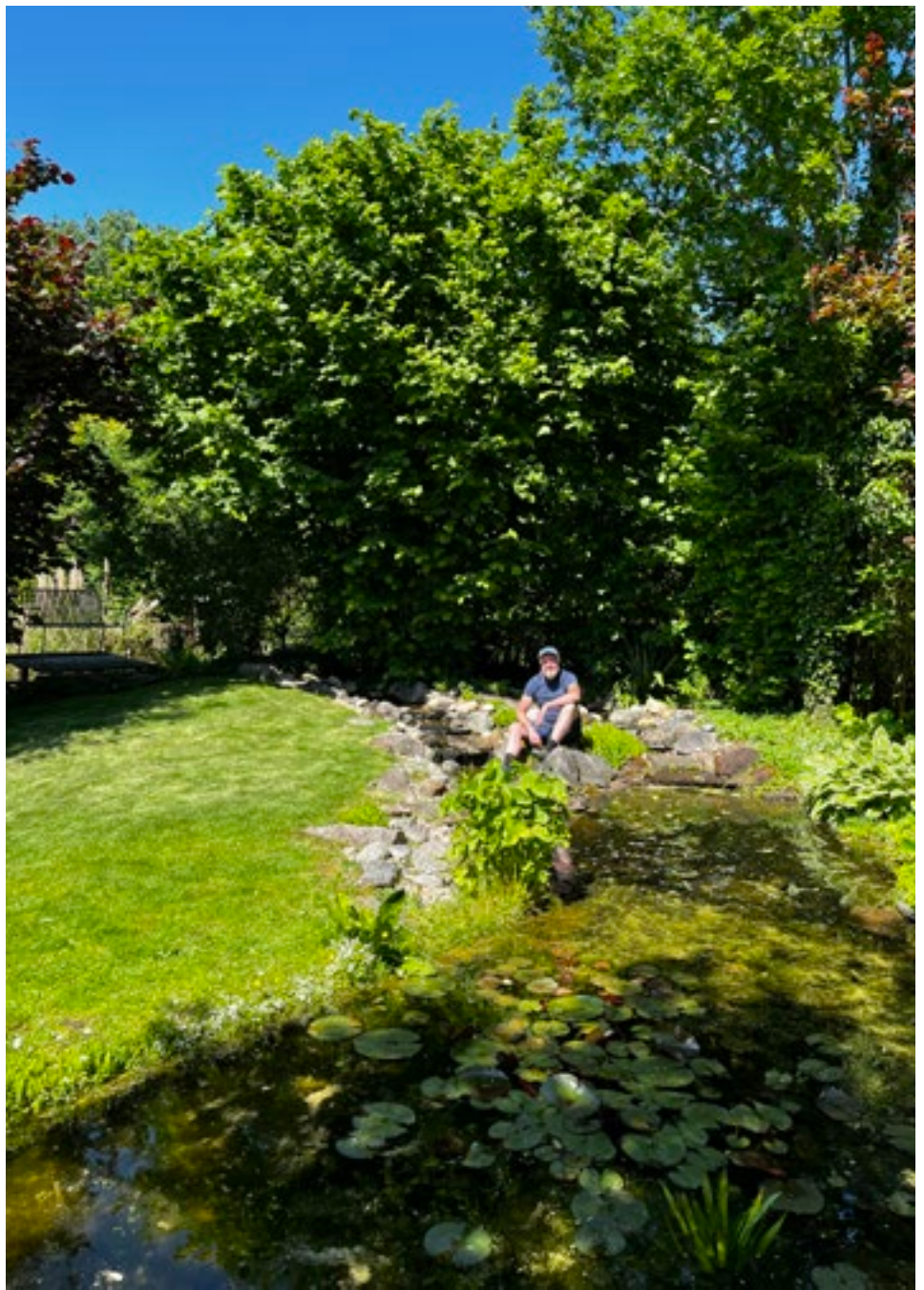
Groet van een oude tuinder

DE PRACHTIGE NATUURVIJVER VAN J

‘Verwacht geen koivijver!’ maakt Jan al meteen duidelijk, nog voordat ik hem spreek. ‘Ik heb een natuurvijver. Natuurvijvers blijven helder door de juiste toepassing van zuurstofplanten onder water, waardoor je geen filter nodig hebt. Deze vijvers zijn ideaal voor het vergroten van de biodiversiteit.’ Dat klinkt als iemand die er verstand van heeft! En ook als iemand met een esthetisch oog, dat besef ik meteen als ik zijn tuin aan de Dianalaan binnen stap. Een prachtige tuin met een fraaie beekloop en vijver die circa de helft van de voortuinooppervlakte beslaan. De loop cirkelt om een boom heen die in de hoger gelegen hoek van de tuin staat. Over zorgvuldig geplaatste keien en lestenen kabbelt het water naar beneden de vijver in. Een heerlijk plekje om neer te strijken en tot rust te komen.

Tijdens het tuinseizoen is Jan hier dan eigenlijk altijd te vinden, tenzij hij op reis is. “Ik woon in de binnenstad, maar in de zomer ontvlucht ik de stad voor het groen. Ik ben toch ergens een buitenmens.” Jan is naast ZZP theaterregisseur ook parttime steward bij een welbekende vliegmaatschappij. Hij doet zo’n twee (verre) reizen per maand, en de tuin is een perfecte plek om te herstellen van de vlucht en de jetlag. “Ik heb heel veel contact met mensen in beide banen. Ik ben erg outgoing en totaal niet verlegen, maar ik merk dat mijn mentale batterij zich oplaadt als ik alleen ben. In dat opzicht ben ik wel introvert.” Maar sociaal is hij zeker ook. Er zitten veel vrienden -en vrienden van- op het park en het is heel makkelijk om elkaar spontaan op te zoeken, en wat lappen op de barbecue te gooien. Die twee eigenschappen gaan prima hand in hand.

Na een korte kennismaking en een bakkie pleur, gaan we een kijkje nemen in de tuin. “Ik heb hem vrij open gelaten en opgehoogd”, vertelt Jan. “Ik vind het leuk om de tuin te kunnen bekijken vanuit verschillende perspectieven, en van die kleine hoekjes te maken.” Jan heeft de tuin in 2018 overgenomen en de layout, zoals die was, gebruikt voor zijn ontwerp. Ook voor de vorm van de vijver heeft hij rekening gehouden met de bestaande vorm en de sfeer. Er was al een vijver toen hij begon,

maar die heeft hij groter gemaakt en wat toffe ‘effecten’ aangebracht. Zo geeft het terras tussen de vijver en het tuinhuis de illusie dat het water onder het terras doorloopt, maar eigenlijk stopt de vijver daar net onder. Van de beekloop heeft hij een blikvanger gemaakt. Daarvoor heeft hij de tuin richting de hoek verhoogd. Ingewikkeld? Dat valt wel mee, zegt Jan. “Ik heb eerst een muur gemaakt met een houten hoekschutting, ook aan de kant van het pad. Daar heb ik aarde tegenaan gedaan en zo het

JAN DRAAIJER

hele gedeelte opgehoogd, wat nu als het ware vastgehouden wordt door de muur. In de hoek is de tuin nu het hoogst, en daarvandaan loopt hij door naar beneden. De bomen heb ik laten staan, en de grond daaromheen opgehoogd. Dan lijkt het net of ze al jaren op de verhoging staan. En het mooie is: hoogteverschil creëert ook diepte, en reliëf.”

Flagstones en leistenen dakpannen

Wat opvalt in en rond de waterpartij, zijn de verschillende typen stenen die Jan heeft gebruikt. Waar heeft hij die vandaan gehaald? Deels is het een ‘erfenis’ van de vorige tuinder, die steenhouwer was. Hij had het huisje aangelegd met allerlei soorten rotsen, stenen en zelfs marmeren platen. Jan heeft zelf ook keien gekocht bij een handelaar in steensoorten, waar hij wat bijzondere exemplaren op de kop heeft getikt. Hij heeft ook flagstones gebruikt, en paadjes langs en over de vijver neergelegd. En tot slot heeft hij leistenen dakpannen gebruikt om de kleine ‘watervalletjes’ in de vijver te creëren. Het ziet er heel natuurlijk uit, maar vergis je niet: alles ligt waterpas, zodat de stroom niet scheef gaat lopen.

Overigens was er nog wel iets bijzonders achtergelaten: “Er stond hier een lange, granieten bak. Het leek wel een sarcofaag! Serieus, een beetje zo’n Indiana Jones sarcofaag. Er zat deels aarde in, en er groeiden ook planten in. Dus ik heb die bak uitgegraven, echt manslang! Ik dacht nog: straks vind ik nog botten! En die lagen er ook in de tuin, maar die waren blijkbaar van een dier of een vogel. Ik dacht nog: het zal toch niet waar

zijn dat iemand zijn schoonmoeder daarin heeft gestopt?!” Dat bleek gelukkig niet het geval, maar het ding was nauwelijks te verplaatsen. In elk geval is een deel van de vijver een diepe beek geworden, omdat het gat van die sarcofaag zo groot was en Jan dat zo gelaten heeft – nu gevuld met water. De rest is allemaal netjes opgevuld.

Kikkers en salamanders

Jan gaf al eerder aan bewust géén visvijver te hebben, maar dat betekent niet dat er helemaal geen dieren in zijn vijver zitten. Een paar kleine vissen kunnen er sowieso wel in, afhankelijk van het type. Windes bijvoorbeeld, die vormen volgens hem geen gevaar voor het plantenleven. Ook komen er veel watersalamanders op zijn vijver af – hij telde er recentelijk wel 50, nog deels in winterslaap. En hoe zit het met kikkers? “De bruine kikker heb ik eigenlijk al heel lang niet meer gezien op dit complex, terwijl ze er voorheen veel zaten. Groene kikkers wel. Dit jaar heb ik niks, maar de voorgaande jaren was het één groot concert, zo luid dat ik op een gegeven moment bepaalde kikkers moest vangen om ergens anders uit te zetten. Dat was echt niet normaal! Trouwens, als je ze ergens anders neerzet, dan moet je zorgen dat die andere plek heel ver weg is. Ik had ze uitgezet op de singel, ze waren één nacht stil en de avond daarna waren ze allemaal weer terug. Blijkbaar hebben ze een soort natuurlijke gps. Dus de tweede keer heb ik ze bij de Gaasperplas uitgezet. Die zijn niet teruggekomen.” “Ja, of ze zijn nog onderweg...” “Haha, ja”.

Brullende kikkers terzijde, wat moet je nu wel en niet doen om

het evenwicht in zo’n natuurvijver goed te krijgen? Jan heeft het over zuurstofplanten die als filter fungeren, maar wat bedoelt hij dan precies? Hij legt het me uit. “Als je het water helder wil houden, is biologisch evenwicht heel belangrijk. En dat bereik je met de waterplanten. De zuurstofplanten die erin zitten zorgen dat het water helder blijft. Bij troebel water zitten er algen in en dan kun je niks meer zien: dan is het bruin of groen. Wat deze zuurstofplanten doen is het voedsel uit het water eten dat algen nodig hebben om te kunnen overleven. Dus als er genoeg zuurstofplanten in het water zitten, blijft het water helder. Maar als je in een vijver koikarpers hebt, die alle planten opeten, en je hebt geen filtersysteem, wordt het water troebel en uiteindelijk groene soep.” Voor de vissen zelf ook niet heel fijn, dus.

Zelfregulerende zuurstofplanten en wonderlijke waterwezens

Als de planten het ecosysteem van de vijver zelf reguleren, moet je dan sowieso nog wat doen, of het gewoon lekker laten? “Ik zorg voor diversiteit, bijvoorbeeld met hoornblad, dat lijkt op een den-tentakje.” Hij vist een groen takje uit het water. “Ik kijk per jaar wat er is of wat ik er nog meer in moet zetten.” Een beetje gevoel en een beetje ervaring dus.

Tot slot vraag ik Jan of hij dit seizoen specifieke plannen voor zijn tuin heeft. “Niet echt! Ik heb net een esdoorn geplant, maar verder ben ik erg tevreden. Ik laat het zo, het is nu vooral onderhoud. Aan mijn schuurtje, bijvoorbeeld. Ik ben blij met wat ik nu heb en verder is het lekker genieten.”

AGENDA

Juni

vr 6 (20:00)	Danslijntjes
za 7	Openingsavond (DZ)
vr 13 (20:00)	Kienen
za 14	Plantjesmarkt, Klaverjassen (DZ), Kinderbingo (OL)
za 14 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur
zo 15	Fietstocht (DZ)
zo 22	Nieuw op de Tuin (DZ)
za 28 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur
za 28 (21:00)	Bal Masqué
zo 29	Proeverij (OL), Open Tuinendag (DZ)

Juli

vr 4 (20:00)	Danslijntjes
vr 4	Workshop Poker (DZ)
za 5	Pokertoernooi (DZ)
zo 6	Gluren bij de Buren (DZ)
za 12 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur
za 12 (17:00)	BBQ
za 12	Kienen (DZ)
zo 13 (14:00)	Tante Tuintje (OL)
za 19	Karaoke avond (OL), Klaverjassen (DZ)
vr 25 (20:00)	Danslijntjes
vr 25	Darttoernooi (DZ)
za 26 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur
za 26	Pubquiz (DZ)
zo 27 (13:00)	High Tea
zo 27 (14:00)	Spelletjesmiddag Tante Tuintje (OL)

Augustus

1,2,3	Midzomerweekend (OL)
za 9 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur
za 9	Kienen (DZ)
do 14	Tentenkamp (DZ)
zo 17	Wandeltocht (DZ)
za 16 (20:00)	Kienen
vr 22 (20:00)	Danslijntjes
za 23 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur
za 23	Vossenjacht Tante Tuintje (OL), Eindfeest (DZ)
za 30	Hairy Zack Classic Rock (OL)

September

za 6 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur
za 6 (21:00)	Eindfeest Let's go Wild West
vr 12 (20:00)	Danslijntjes
za 20 (10:00-11:00)	Spreekuur Bestuur

Alle data/tijden onder voorbehoud. Check de info-borden bij de ingang, of de Federatie-Facebookpagina.
(OL)=Ons Lustoord, (DZ)=Dijkzicht

ALLERLEI

POST DOORSTUREN?

Het postadres voor leden tijdens het seizoen luidt:
Tuincomplex De Federatie
tuin nr. ... - Verbindingsweg 3
1114 BG Amsterdam-Duivendrecht

TRACTOR NODIG?

€ 5 per uur of per rit. Reserveer via de website:
www.defederatie.net/mijnfederatie/mijnfederatie

GASHOK / PERSCONTAINER

Elke zondag 11.00-12.00 (Gashok). Hier kunt u ook de bedrukte vuilniszakken (€ 6 per stuk) kopen.
Huisvuil aanbieden kan van 11.00-11.30.

SPREEKUR BESTUUR

Het bestuur houdt om de week op zaterdag spreekuur in de bestuurskamer. Zie de agenda hiernaast.

ZIEKENBEZOEKER

Een ziektegevol of een overlijden? Meld het a.u.b. bij de ziekenbezoeker, Gerard Vink. (Tuin 129)
Tel. 06 40 48 33 01 / ziekenbezoeker@freedom.nl
(scan van rouwkaart graag meesturen)

BAKFIETS OF INVALIDENWAGEN/ROLSTOEL NODIG?

Deze staan bij het werkhok van de tuincommissie en zijn na overleg te gebruiken.

WINKEL 'THE GARDEN SHOP' BIJ ONS LUSTOORD

April tot eind September

Zaterdag 10.00 - 13.00 uur

KANTINE

De Kantine is tijdens het seizoen open op

Vrijdag 20:00-23:00

Zaterdag & zondag 16:00-20:00

Danslijntjes is een gezellige avond waar je allerlei dansjes kunt leren. Alle niveaus komen voorbij, maar we beginnen met de makkelijke dansjes. Dus kom op tijd. Iedereen is welkom!

vervolg van pagina 9

Denk jij erover om ook een vijver in je tuin aan te leggen? Lees dan de tips van Jan:

- Bedenk eerst of je een visvijver of een natuurvijver wil. Vissen eten namelijk alle planten op, die voor een natuurvijver van essentieel belang zijn, dus dan moet je een filtersysteem hebben.
- Leg je een natuurvijver aan, zet er dan, nadat je hem hebt gevuld met water, binnen twee dagen planten in om het zuurstofgehalte goed te krijgen. Doe er drie porties waterplanten per m³ in. Wacht je een paar dagen, dan wordt het water troebel en dan krijg je het niet meer goed zonder filter.
- De plant die Jan zeker aanraadt is glanzend fonteinkruid, volgens hem de beste zuurstofplant voor je vijver die het water goed helder houdt. Maar die is behoorlijk prijzig in de winkel: €15 voor een mandje. Een alternatief is om hem zelf uit de Gaasperplas te halen, daar stikt het ervan!
- Werk voor de vorm van de vijver met en rondom de bomen en struiken die je al in je tuin hebt staan. Dat geeft een natuurlijk effect en een unieke sfeer.
- Maar eigenlijk is het allemaal vrij simpel: je start ermee, vult de vijver, zet er zuurstofplanten in en het is klaar. Even rustig afwachten, en na verloop van tijd krijg je wel biologisch evenwicht.

Succes!

Céline van Erp

Help een handje mee!

De Federatie is een vereniging, dit houdt in dat alle leden samen de hele vereniging runnen. Zo kunnen we de kosten in de hand houden. Maar dat kan alleen als we allemaal de handen uit de mouwen steken. We mogen genieten van een prachtig stukje natuur, dat is toch wel een paar uurtjes vrijwilligerswerk waard?

We zoeken:

- Loodgieter (dringend!)
- Extra tuincommissielid
- Barpersoneel
- Extra bestuurslid

Meld je aan!

Per e-mail naar bestuur@defederatie.net of loop binnen bij het spreekuur van het bestuur.

RUST EN VREUGD IN BEELD

Al eerder is er hier iets over “Rust en Vreugd” geschreven. Het boek van Hendrik Groen speelt zich af op een volkstuincomplex. Veel is voor ons uiteraard herkenbaar. Dingen worden, soms uitvergroot, op humoristische wijze beschreven. Er is nu een vervolg op dit boek verschenen, genaamd “De slag om Rust en Vreugd”. Overhangende takken en ledenvergaderingen ontbreken niet. Maar er speelt meer: de gemeente. De romans lezen makkelijk weg. En als je niet zo’n lezer bent: In het najaar komt er, gebaseerd op het eerste boek, een serie op televisie bij omroep MAX. Dus lees en/of kijk en geniet!

Ruud Drupsteen

Annet Malberbe als Emma in de TV-serie

OVER TUINEN, TAAL EN HET LEVEN

*Op 4 juni jl. verscheen het nieuwe boek van Yvonne Kroonenberg, **Wormen en Aarde**. 'De hele zomer breng ik door in mijn volkstuin en ik denk nooit: zat ik maar in Cambodja met een rugzak. Ik hecht aan kleine bezigheden, ik voel me gelukkig als ik onbekommerd kan rondscharrelen.'*

Wat een woestenij! Zo was het meedogenloze oordeel van de buurman toen hij zag wat Yvonne Kroonenberg en haar man Joep van tuinieren terechtbrachten. Buurman zelf had zorgvuldig vormgegeven bloemperken en een gazon van fluweel. Maar zo is het nu eenmaal op een volkstuin: de ene tuinder bestrijdt mollen alsof het een aartsvijand betreft, de andere koestert torretjes en maait niet in mei. Yvonne Kroonenberg brengt alle zomers op de volkstuin door. Ze leert de cultuur op de tuin kennen, de normen en waarden, de wormen en aarde.

De redactie sprak Yvonne over haar nieuwe boek.

Het is een wereld op zich, een volkstuinpark, met zo z'n eigen spanningen. Maar ik neem aan dat daar ook je inspiratie vandaan komt.

'Ik zit al een tijdje in de redactie van het magazine. Ik doe de eindredactie en ik schrijf een column. Dat doe ik al een jaar of zes. Toen ik een keer bij mijn uitgeverij op bezoek was, vroeg iemand: "Heb je nog iets liggen?" Ik had die columns. Die heb ik opgestuurd, en ze wilden er een boek van maken.'

Ging dat zo snel?

'Ja, dat was wel een verrassing. Binnen drie weken vroegen ze om een foto voor de aanbiedingsfolder, die naar de inkopers van de boekhandels wordt gestuurd. Terwijl ik dacht: ik heb nog maar de helft van het boek geschreven! Ik zag mezelf deze zomer lekker relaxed schrijven in m'n tuin. Maar het werd een moordend tempo. Echt.'

Heb je één op één de columns van het magazine gebruikt?

'Nee, ik heb veel herschreven. Sommige stukken heb ik weggegooid, andere zijn flink bewerkt. Ik heb dus ongeveer de helft nieuw geschreven. Als ik over een aspect van het tuinleven begon, kwamen de gedachten en de verhalen vanzelf. Als ik me concentreer, komen die in mijn hoofd op. Een column is anders dan een boek. Over een boek moet je wat langer nadenken.'

En je hebt het allemaal getest?

'Ja, op mijn man Joep. Ik lees hem alles hardop voor. Als hij een bedenkelijk gezicht trekt, weet ik dat ik moet herschrijven. En op Marco, mijn tuin- en hondenvriend. Die weet heel veel over planten en hij heeft lang geleden in het bestuur gezeten. Hij kent het volkstuinleven heel goed.'

Het boek gaat over tuinieren maar ook over de mensen op ons volkstuinpark. Waarom heb je besloten geen namen te gebruiken?

'Er zijn soms kleine irritaties op zo'n volkstuinencomplex. En ik wil de onderlinge verhoudingen goed houden. Ik heb ervoor gezorgd dat mensen zich niet te letterlijk herkennen. De tuinnummers zijn willekeurig gekozen, personen zijn samengevoegd tot een nieuw personage of juist gesplitst. Het moet harmonieus blijven, ik wilde met niemand spotten.'

Ben je niet bang dat mensen zichzelf misschien toch herkennen en boos worden?

'Nee, ik ben echt voorzichtig geweest.'

En toch raak je aan iets wat heel breed herkenbaar is. En bovendien heel actueel. Tegenwoordig wil iedereen wel een volkstuin.

'Ja, ik heb gehoord dat er zelfs een podcast over gemaakt is. Ik heb hem niet beluisterd, maar kennelijk is die net zo herkenbaar als mijn tuinboek. Bestuursruzies, boze vergaderingen, ergernissen en ook plezier.'

Je boek is ook veel meer dan alleen anekdotes. Er klinkt ook liefde door voor de gemeenschap die het park is.

'Ik vind het prachtig. Hier komen mensen uit alle lagen van de maatschappij samen. Niet uitsluitend NRC- of Telegraaflezers, maar juist mensen met totaal verschillende achtergronden. De diversiteit is heel groot. Dat je dan toch iets met elkaar deelt – de liefde voor groen en tuinieren – dat vind ik leuk.'

DE NACHTEGAAL

De aankondiger van de lente volgens de volksvertellingen.

Ben je wel eens bang dat dat gaat veranderen? Er komen toch steeds meer jonge mensen die misschien heel andere ideeën hebben over het leven op de tuin. 'Het begon ooit als een arbeidersinitiatief. Mensen uit de dichtbevolkte binnenstad kregen eindelijk wat groen tot hun beschikking. Wat je niet wilt is een volkstuin als een goedkoop tweede huisje. Je wilt geen tuinpark met alleen verwerende consumenten met een loungeset. Als een volkstuin elitair wordt, is het gedaan met de charme.'

Wat hoop je dat mensen meenemen uit dit boek?

'Dat het leven op een volkstuin niet alleen gaat over tuinieren. Het gaat over samenleven. Over mensen leren kennen die je anders nooit zou tegenkomen. Over tolerantie. En over mollen. Want ik blijf erbij: ik vind het vreselijk als mensen mollen vermoorden.'

Dan, lachend: 'Trouwens, als ik dood ben, mag mijn as onder de wilg. Bij de molletjes en de cavia's. Alle dieren die me zijn voorgegaan. Maar tot die tijd: handen in de aarde. En misschien nog een boek. Ik dacht laatst: als ik er nog één schrijf, heet het: "Was ik maar weer zestig."'

Dat wil ik dan graag lezen, als bijna zestiger 😊

Catriona Ravelli

*Wormen en aarde – Yvonne Kroonenberg | 180 pagina's | Uitgeverij Pluim | € 21,99
Te koop bij de goede boekhandel*

We mogen een exemplaar van *Wormen en aarde* weggeven! Wil jij daar kans op maken, stuur dan een mail naar redactie@defederatie.net en vertel waarom jij vindt dat jij het boek moet winnen.

Dit ongeveer 15 cm kleine vogeltje overwintert in de Sahel en is in ons land te horen van eind april tot begin juni. De nachtegaal zingt, fluit en tsjilpt zowel 's nachts als overdag. Hij kent 260 verschillende melodietjes die hij telkens herhaalt in korte strofen van 2-4 seconden. Het uiterlijk van de nachtegaal is aan de bovenzijde warmbruin met roodbruine stuit en staart en de onderzijde grijsbeige met een diffuus lichtere keel. Er zijn twee ondersoorten: de noordse (iets minder roodbruin, meer grijsachtig aan de bovenkant) en de zuidelijke variant. De zuidelijke variant zingt melodieuzer terwijl de noordelijke variant meer luid dan mooi zingt, maar evengoed bijzonder. De nachtegaal staat op de Rode Lijst. Hij is kwetsbaar maar gelukkig stabiel. De leeftijd is tussen de 10 en 15 jaar met uitschieters naar 23 jaar. Er zijn meer vogels die 's nachts zingen zoals de roodborst en rietzangvogels. De lijster en de merel zingen al 2 uur voor zonsopgang. De voornaamste woonplek van de insectenetende nachtegaal is laag,

vochtig en dicht struikgewas. Met struiken als meidoorn en gelderse roos en een ondergroei van bramen en brandnetel en... er moet water in de buurt zijn. In de omgeving van ons tuinpark is de nachtegaal te horen in het Diemerpark, Diemberbos en Gaasperpark. Een tochtje naar de duinen in het voorjaar om nachtegalen overdag in grote aantallen te horen zingen is zeer de moeite waard.

Carry Bennink

LOS BANDIGE TUINDERS

In 1955 werd de Federatie van Amsterdamse Amateurtuinders opgericht, als tegenhanger van de Bond van Volkstuinders. In maart 1957 verhuisden de eerste tuinders naar de plek waar we nu zitten. De Federatie kon op 1 maart 1957 officieel bezit nemen van 210 nieuwe tuinen in de Groot Duivendrechtse Polder. Door stadsuitbreiding verdreven leden konden hier terecht.

grond toe te wijzen aan een organisatie die nog maar 500 leden heeft en haar bestaansrecht nog moet bewijzen”, betoogt hij of zij, “het is onbegrijpelijk dat de Bond is gepasseerd, terwijl wij meer dan tien keer zoveel leden hebben. Volgens de oprichters van de Federatie was ‘vrijheid van discipline’ de belangrijkste reden voor het ontstaan. Dit kan leiden tot ongewenste toestanden en losbandigheid

Dit werd bekend gemaakt tijdens een bijeenkomst in het Van Nispenhuis aan de Stadhouderskade op 17 januari 1957. B&W van Ouder-Amstel maakte op die avond bekend dat ze een voorstel in de gemeenteraad zouden doen om het bouwoppervlak van de huisjes uit te breiden van 10 naar 24 vierkante meter. De Federatie had op dat moment 500 leden.

De Bond van Volkstuinders was niet gelukkig met de komst van de Federatie. Een anonieme bondstuinder klaagt hierover in een ingezonden brief in het Parool van 25 januari 1957. “Het is onverantwoordelijk van de gemeente om

waardoor het volkstuinwerk in diskrediet wordt gebracht,” aldus de brievenschrijver.

De Federatie reageert hierop in een brief die op 12 februari in de krant komt. “Daar wij ons op de toe te wijzen grond nog geen grassprietje hebben geplant, zal de brievenschrijver toch even moeten wachten met zijn insinuaties totdat bewezen is dat wij tot de paria’s der volkstuinders behoren.”

Ondanks de irritaties gaat de verhuizing naar het nieuwe land in de Duivendrechtse polder gewoon door. De ‘Dagboekanie’ (alias Henri Knap) schrijft hierover in de rubriek Amsterdams Dagboek in het Parool op 22 maart 1957.

“Het nieuwe complex is niet makkelijk te bereiken. Vanaf de Utrechtse brug moet u rechtsaf. Op een gegeven moment ziet u een bordje ‘doodlopende weg’ maar dat kunt u negeren. Op het nippertje ziet u een opening in de dijk en daarachter een zeer uitgebreid volkstuinencomplex. Er staan al onderkomens, maar die zijn tijdelijk. Omdat de tuinders het besluit afwachten om te kunnen uitbreiden van 10 naar 24 vierkante meter. Verder veel maagdelijk zwarte grond. Met prille pas aangeplante boompjes. De wind heeft vrij spel. De aanwezige opzichter zegt: ‘Zo ver als hier komt de stad nooit. Want dit is een moeilijk bereikbare uithoek’. De Dagboekanie twijfelt daaraan en niet onterecht zoals we nu weten.

Op 12 september 1957 lezen we in het Parool dat de VVD in de Amsterdamse gemeenteraad tegen het voorstel is om de Federatie een lening van 115.600 gulden te verstrekken voor het verplaatsen van tuinen van de Zuidelijke Wandelweg naar de Duivendrechtse polder. Maar burgemeester Van Hall wees erop dat deze subsidie volgens afspraak is en het hier gaat om een kwestie van zakelijk fatsoen om die na te komen. De VVD legde zich daarbij neer. De verstrekking van deze subsidie heeft nog een vervelend staartje. De toenmalige penningmeester van de Federatie stak daarvan 13.636,88 gulden in zijn eigen zak. In mei 1963 werd ‘E.K., een 37-jarige voormalige bankbediende’ hiervoor veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf. Hij had het geld nodig gehad omdat hij naar eigen zeggen een relatie was aangegaan die veel geld kostte.

Max Paumen

Bron: krantenartikelen uit Delfher

DUIKERS SCHOONMAKEN

De Federatie telt rond de 40 duikers, buizen die sloten met elkaar verbinden. Het is nodig duikers af en toe schoon te maken. Tuinders met een duiker naast hun tuin, zijn verantwoordelijk hiervoor. Bij het werkhok ligt het gereedschap waarmee dat kan: een rol gaas, touwen en een PVC buis.

Aan beide uiteinden van de rol gaas zitten lange, stevige touwen bevestigd.

De rol gaas leg je op de oever naast de duiker die moet worden schoongemaakt. Het touw van een van de twee uiteinden van de gaasrol moet door de duiker worden gevoerd, van de ene kant naar de andere kant. Dit doe je met een pvc buis, die onderdeel is van de 'gereedschapskist' (op de foto is dit nog een lange houten lat, maar inmiddels is een PVC-buis aangeschaft waarmee het makkelijker gaat).

Je bindt het touw goed vast aan het uiteinde van de PVC-buis. Dan laat je de buis met het touw aan de

kopse kant door de duiker heen drijven. Aan de andere kant van de duiker staat iemand om de buis met touw op te vangen. Deze persoon haalt het touw van de PVC buis en trekt de buis op de kant. Die heeft zijn werk gedaan en is niet meer nodig.

Nu kan het schoonmaken beginnen. Een persoon brengt de rol gaas in de duiker. De persoon aan de andere kant trekt die rol door de duiker heen. En zo trek je de rol een paar keer op en neer.

Je zult zien dat er een hoop rommel meekomt.

Voorals de duiker erg verstopt zit, zal het schoonmaken een merkbaar resultaat hebben.

Doordat het water weer ongehinderd kan doorstromen, zal de kwaliteit ervan verbeteren.

Wil je zelf aan de slag? (of samen met de burens als die aan de andere kant van de duiker zitten) Haal dan het gereedschap op bij het werkhok.

Max Paumen

Nostalgisch tuinieren

VROUW IN PAARS

Op deze afbeelding uit 1868 zien we een vrouw met een hooivork. Ze lijkt moe te zijn, kijkt met een ernstige blik, terwijl er scheuren in haar rok zitten. Geen vrolijke bedoening dus. Deze afbeelding is (overigens later) gebruikt voor een gedicht.

Hoe dan ook: een vrouw die op het land bezig was, of aan het tuinieren was, was in de 19e eeuw geen officiële vanzelfsprekendheid. Op het land wisten ze wel beter. Daar werkten voornamelijk de vrouwen op het land, in een kruidenhof of moestuin.

Op 20-11-1893 is er een soort van komisch bedoelde anecdote te vinden in de Haagsche courant: “Toen ik mijn vrouw leerde kennen, gaf ik haar een viooltje; acht dagen later een roos; veertien dagen daarna een heele plant; toen een dozijn heesters, en nu heb ik haar een heelen tuin cadeau gegeven.”

De bedoeling is duidelijk; de man palmt zijn vrouw eerst in met bloemen, maar uiteindelijk overlaadt hij haar met werk.

Ook in 1893 vinden we in Het nieuws van den dag de volgende dialoog:

Man: „Ik heb de eerste asperges in onzen tuin gezien, vrouwlief. Dien eersten oogst wil je misschien zelve wel eens binnenhalen?”

Jonge vrouw: „Laten we dat liever samen doen, Anton-lief! Dan kun jij ze plukken, terwijl ik de ladder vasthoud!”

Ach die domme domme vrouw. Ze weet niet eens wat asperges zijn en denkt dat het vruchten zijn die je van de boom moet halen.

Het tekent wel het tijdsbeeld. Niet voor niets zijn er in deze periode dit soort grollen en grappen. De vrouwen maken kenbaar dat ze in de maatschappij mee willen draaien, wat ze niet wordt toegestaan. Pas in 1922 krijgen de vrouwen ook actief kiesrecht. Niet alle mannen, maar de meeste mannen zien vrouwen toch als tweederangs burger. Dus de grappen over deze “kenau's” zijn een soort van laatste stuip trekkingen van een verloren “gevecht”.

Dat de tijden aan het kantelen zijn, lezen we evenwel ook eind 19e eeuw. Een auteur van Het nieuws van den dag schrijft op 08-03-1896 onder de titel: “Tuinieren voor Vrouwen” het volgende:

“Nu vele betrekkingen, die vroeger alleen door mannen werden waargenomen, hoe langer hoe meer ook voor vrouwen open zijn, komt men er toe om het tuinieren ook als een vrouwelijk werk te erkennen, en sinds drie jaar kunnen dan ook aan het Engelse Swanley Horticultural College vrouwen een geregelde opleiding ontvangen, om tuinierster te worden. Na verloop van twee jaar worden er aan de studenten, die aan een bepaald examen voldoen, getuigschriften uitgereikt; maar twee jaar wordt steeds als de kortste tijd beschouwd, waarin men in staat kan zijn de kennis en de geschiktheid te veroveren, om onafhankelijk op te treden met eenige kans op welslagen. Er zijn reeds verscheidene oud-studenten, die voor eigen rekening zaken doen en die het ook goed gaat; sommigen kweeken bloemen en vruchten aan, die zij naar de markt zenden ; anderen zijn als tuinman in dienst gegaan. Het is zeker vreemd, dat, terwijl er zooveel nieuwe betrekkingen voor vrouwen komen, men nog zoo weinig van vrouwen-tuiniersters hoort.”

De vrouw in paars wist het dertig jaar daarvoor al beter, jammer dat de mannen van toen zo dom waren.

Peter Oosterhout

